

Dosarul nr. 2ra-292/22
2-18156390-01-2ra-02032022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. N. Patrașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Malii, I. Dutca)

DECIZIE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo”
Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea de
Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii cu
Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni, intervenient
accesoriu Cuhal Vasile cu privire la recuperarea despăgubirii de asigurare,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Premier Energy
Distribution” Societate pe Acțiuni și a fost casată hotărârea din 18 decembrie 2019 a
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, fiind pronunțată o hotărâre nouă de respingere
a acțiunii,

constată:

La data de 07 mai 2018, SAR „Moldcargo” SA a depus cerere de chemare în
judecată împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA cu privire la recuperarea despăgubirii
de asigurare.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 21 septembrie 2015, în calitate de
asigurător și Cuhal Vasile, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul de asigurare
a bunurilor nr. B441/2015, valabil de la 21 septembrie 2015 până la 20 septembrie 2016,
obiectul asigurării căruia îl constituiau bunurile indicate în anexele la contractul de
asigurare, situate pe XXXXX, mun. Chișinău.

A menționat că la 11 ianuarie 2016, a primit o cerere de la Cuhal Vasile, prin care
a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare ca urmare a ieșirii din funcțiune a

cazanului/microcentralei Ferroli Econcept 35. Potrivit cererii, la 07 ianuarie 2016 a avut loc întreruperea livrării energiei electrice pe adresa XXXXX, mun. Chișinău, după conectarea rețelei electrice cazanul/microcentrala Ferroli Econcept 35 a luat foc, faptul întreruperii livrării energiei electrice pe adresa menționată fiind confirmată de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA prin scrisoarea cu nr. 0505/20970-20160323.

Reclamanta a afirmat că, potrivit concluziilor din actul de constatare și de verificare a utilajului din 13 ianuarie 2016, întocmit de SRL „Termostal Imex” la microcentrala Ferroli Econcept 35, în urma supratensiunii s-a constatat că nu lucrează placa electronică și nu este posibil de reparat cazanul respectiv.

A susținut că, conform ofertei de preț nr. 00700014 din 13 ianuarie 2016, prezentate de SRL „Termostal Imex”, costul unei microcentrale asemănătoare a fost de 28 408,50 de lei (inclusiv TVA), iar prețul lucrărilor de demontare și montare conform actului de verificare a lucrărilor efectuate din 14 ianuarie 2016 a fost estimat la suma de 1150 de lei.

SAR „Moldcargo” SA a precizat că în temeiul contractului de asigurare a bunurilor B441/2015 și a ordinului cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare asiguratului Cuhal Vasile nr.108-d din 09 februarie 2016, a fost achitată despăgubirea de asigurare în sumă de 17 289 de lei.

A declarat că potrivit art. 43 alin. (4) din Legea cu privire la energia electrică nr. 124 din 23 decembrie 2009, furnizorul poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat prin nerespectarea calității stabilite pentru energia electrică furnizată. Astfel, în vederea recuperării sumei achitate persoanei păgubite, a înaintat pârâtei ÎCS „RED Union Fenosa” SA notificarea nr. 601 din 07 aprilie 2016.

Reclamanta a solicitat încasarea de la ÎCS „RED Union Fenosa” SA a sumei de 17 289 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul compensat și a taxei de stat în sumă de 518,67 de lei.

La 10 septembrie 2019, prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Cuhal Vasile.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă și s-a încasat din contul ÎCS „RED Union Fenosa” SA în beneficiul SAR „Moldcargo” SA suma de 17 289 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul compensat și suma de 518,76 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

La data de 30 decembrie 2019, ÎCS „RED Union Fenosa” SA a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia privind înregistrarea modificărilor din 06 decembrie 2019 a Agenției Servicii Publice, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, denumirea ÎCS „RED Union Fenosa” SA a fost modificată în ÎCS „Premier Energy Distribution” SA (f.d. 102).

Prin decizia din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și a fost casată hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, fiind pronunțată o hotărâre

nouă, prin care acțiunea depusă de SAR „Moldcargo” SA a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 11 februarie 2022 directorul SAR „Moldcargo” SA, Ungureanu Teodor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea totodată din contul ÎCS „Premier Energy Distribution” SA a taxei de stat achitată pentru recurs.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și emisă cu încălcarea eronată a normelor de drept material.

Recurentul a indicat că în concluziile sale, instanța de apel s-a limitat selectiv doar la prevederile pct. 207 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice și clauzele contractului de furnizare a energiei electrice încheiat între ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și Cuhal Vasile, fără însă a ține cont de faptul că în speță este vorba nu doar de contractul de furnizare a energiei electrice, dar și despre contractul de asigurare a bunurilor.

A susținut că, faptul neînștiințării ÎCS „Premier Energy Distribution” SA de către intervenientul accesoriu Cuhal Vasile a apariției evenimentului care a produs deteriorarea receptorilor electrice, nu poate fi pus pe seama companiei de asigurare.

SAR „Moldcargo” SA consideră că prima instanță corect a constatat că la materialele cauzei au fost anexate dovezi privind mărimea prejudiciului și a legăturii cauzale între prejudiciul suferit de consumatorul Cuhal Vasile și încălcarea obligației de către furnizor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 06 octombrie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a SAR „Moldcargo” SA la data de 24 decembrie 2021 (f.d. 180), fiind recepționată în aceeași zi.

Astfel, recursul, declarat la 11 februarie 2021, este în termen.

La 02 martie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților ÎCS „Premier Energy Distribution” SA și Cuhal Vasile, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 194, 196-198), însă, intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 11 mai 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 21 septembrie 2015, SAR „Moldcargo” SA, în calitate de asigurător și Cuhal Vasile, în calitate de asigurat, au încheiat contractul de asigurare a bunurilor nr. B441/2015, obiectul căruia au constituit bunurile indicate în anexele la contractul de asigurare, situate pe XXXXX, mun. Chișinău (f.d. 61-67).

Conform pct. 8.1 din contract, prezentul contract este valabil de la 21 septembrie 2015 până la 20 septembrie 2016.

La 21 septembrie 2015, SAR „Moldcargo” SA a eliberat polița de asigurare a bunurilor seria B nr. 441/2015, potrivit căreia valoarea totală a bunurilor asigurate este de 5 824 000 de lei, iar prima de asigurare totală - 8100 (f.d. 13).

La 11 ianuarie 2016, Cuhal Vasile a depus la SAR „Moldcargo” SA o cerere, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare ca urmare a ieșirii din funcțiune a cazanului/microcentralei Ferroli Econcept 35, relatând că la 07 ianuarie 2016 a avut loc întreruperea livrării energiei electrice pe adresa XXXXX, mun. Chișinău, iar, după conectarea rețelei electrice cazanul /microcentrala Ferroli Econcept 35 a luat foc.

Prin scrisoarea nr. 0505/20970-20160323, ÎCS „RED Union Fenosa” SA a confirmat faptul că la 07 ianuarie 2016 a fost întreruptă livrarea energiei electrice la locul de consum: mun. Chișinău, XXXXX, ca urmare a defectării unei linii de cablu de tensiune medie (f.d. 10).

Conform actului de constatare și verificare a utilajului, întocmit la 13 ianuarie 2016 de către reprezentantul SRL „Termostal Imex”, în urma deplasării la fața locului și verificării motivului ieșirii din funcțiune a utilajului, s-a constatat că microcentrala Ferroli model Econcept 35 s-a defectat în urma supratensiunii și nu este posibil de reparat (f.d. 11).

Potrivit ofertei de preț nr. 00700014 din 13 ianuarie 2016 eliberată de SRL „Termostal Imex”, costul unei microcentrale asemănătoare este de 28 408, 50 lei (fără TVA) și 34 090,20 lei (cu TVA) (f.d. 14).

Iar, potrivit actului de verificare a lucrărilor îndeplinite, întocmit la 14 ianuarie 2016 de SRL „Euroinstal”, costul lucrărilor de demontare și montare a microcentralei Ferroli Econcept 35 este de 1150 de lei (f.d. 15).

La 11 ianuarie 2016 a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor, iar la 29 februarie 2016, conform ordinului de plată nr. 657, SAR „Moldcargo” SA a achitat lui Cuhal Vasile despăgubirea de asigurare în sumă de 17 289 de lei, în temeiul contractului de asigurare a bunurilor nr. B441/2015 din 21 septembrie 2015 (f.d. 9, 12).

În vederea recuperării sumei achitate persoanei păgubite, SAR „Moldcargo” SA a înaintat ÎCS „RED Union Fenosa” SA notificarea nr. 601 din 07 aprilie 2016, la care nu a primit răspuns (f.d. 7-8).

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SAR „Moldcargo” SA a solicitat încasarea de la ÎCS „RED Union Fenosa” SA a sumei de 17 289 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul compensat și a taxei de stat în sumă de 518,67 de lei.

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, încasând din contul ÎCS „RED Union Fenosa” SA în beneficiul SAR „Moldcargo” SA suma de 17 289 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul compensat și suma de 518,76 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

Ulterior, instanța de apel, fiind învestită cu judecarea apelului declarat de ÎCS „Premier Energy Distribution” SA, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat hotărârea primei instanțe, pronunțând o hotărâre nouă, prin care acțiunea depusă de SAR „Moldcargo” SA a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, constatarea prejudiciului cauzat prin șocul de tensiune, precum și repararea acestuia, urma să fie efectuată în corespundere cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 393 din 15 decembrie 2010, pct. 207, care expres stabilește procedura de sesizare a distribuitorului cu privire la deteriorarea receptorului de energie electrică și de despăgubire a consumatorului. Însă, la actele cauzei, nu se regăsește nicio cerere înaintată de către Cuhal Vasile furnizorului de energie electrică ÎCS „RED Union Fenosa” SA, prin prisma prevederilor pct. 207 din Regulamentul menționat, precum și în conformitate cu clauzele contractului de furnizare a energiei electrice nr. 40301094943 din 05 septembrie 2005.

Totodată, instanța de apel a reținut că nu au fost prezentate dovezi, care ar permite de a afirma cu certitudine că microcentrala Ferroli Econcept 35 a fost defectată anume în legătură cu întreruperea livrării energiei electrice la locul de consum și că cazanul nu poate fi reparat.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel a apreciat eronat circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 14 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Potrivit art. 1301 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Art. 1329 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019) prevede că asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Conform art. 1410 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate.

Iar, conform art. 1415 alin. (1) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Potrivit art. 45 alin. (4) din Legea cu privire la energia electrică nr. 124 din 23 decembrie 2009 (în vigoare la data întreruperii livrării energiei electrice în speță), furnizorul poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat prin nerespectarea calității stabilite

Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 406 din 25 februarie 2011 (în vigoare la data întreruperii livrării energiei electrice în speță), stabilește indicatori de calitate, care reflectă continuitatea livrării energiei electrice și calitatea relațiilor dintre operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și consumatorii finali, precum și consecințele nerespectării de către operatorul rețelei de transport și de sistem și de către operatorii rețelelor de distribuție, a valorilor minime stabilite ale acestor indicatori.

Conform pct. 39 din acest Regulament, situațiile legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice, care au dus la defectarea aparatelor electrice ale consumatorilor, se înregistrează și se soluționează în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.393 din 15 decembrie 2010.

Pct. 48 lit. c) al Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice aprobat prin Hotărârea nr. 393 din 15 decembrie 2010, consumatorul final are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate de către operatorul de rețea drept rezultat al livrării energiei electrice la parametri de calitate care nu corespund Normelor de calitate a energiei electrice în sistemele electroenergetice publice (standardul național GOST 13109) sau urmare a încălcării de către furnizor a prevederilor contractului de furnizare a energiei electrice sau a prevederilor prezentului Regulament.

Iar, potrivit pct.51 lit. h) din Regulamentul indicat, furnizorul este obligat să repare prejudiciile cauzate consumatorului final.

Raportând normele de drept citate la circumstanțele constatate, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia că ÎCS „Premier Energy Distribution” SA este obligată să achite despăgubirea pentru prejudiciul compensat de către SAR „Moldcargo” SA persoanei păgubite Cuhal Vasile, pe parcursul judecării cauzei ÎCS „Premier Energy Distribution” SA nedemonstrând că prejudiciul se datorează unei forțe majore sau din intenția persoanei vătămate.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de instanța de apel precum că nu a fost probat faptul că microcentrala Ferroli Econcept 35 a fost defectată anume în legătură cu întreruperea livrării energiei electrice la locul de consum și că, cazanul nu poate fi reparat.

Or, prin actul de constatare și verificare a utilajului, întocmit la 13 ianuarie 2016 de către inginerul SRL „Termostal Imex”, în urma deplasării la fața locului și verificării motivului ieșirii din funcțiune a utilajului, s-a constatat că microcentrala Ferroli model Econcept 35 s-a defectat anume în urma supratensiunii și nu este posibil de reparat.

Iar, prin scrisoarea nr. 0505/20970-20160323, ÎCS „RED Union Fenosa” SA a confirmat faptul că la 07 ianuarie 2016 a fost întreruptă livrarea energiei electrice la locul de consum: mun. Chișinău, XXXXX, ca urmare a defectării unei linii de cablu de tensiune medie.

Cât privește argumentul invocat de ÎCS „Premier Energy Distribution”, susținut și de către instanța de apel, cu privire la nerespectarea de către Cuhal Vasile a procedurii de sesizare a distribuitorului cu privire la deteriorarea receptorului de energie electrică și de despăgubire a consumatorului, se reține că acesta nu este relevant în prezentul litigiu și nu poate fi imputat SAR „Moldcargo” SA.

Potrivit contractului de asigurare a bunurilor nr. B441/2015 din 21 septembrie 2015, SAR „Moldcargo” SA era obligată în termenii stabiliți să examineze obiectul asigurat, să efectueze calculul pagubei și să achite despăgubirea de asigurare lui Cuhal Vasile.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute, instanța de recurs consideră justă soluția primei instanțe cu privire la încasarea din contul ÎCS „Premier Energy Distribution” în beneficiul SAR „Moldcargo” SA a sumei de 17 289 de lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul compensat și sumei de 518,76 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

Totodată, recurenței SAR „Moldcargo” SA urmează a-i fi compensate cheltuielile suportate în instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție considerând necesar de a încasa din contul ÎCS „Premier Energy Distribution” în beneficiul SAR „Moldcargo” SA suma de 259,38 de lei pentru taxa de stat achitată la depunerea recursului (f.d. 185).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, decizia instanței de apel fiind emisă cu aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Cuhal Vasile cu privire la recuperarea despăgubirii de asigurare.

Se încasează din contul Întreprinderii cu Capital Străin „Premier Energy Distribution” Societate pe Acțiuni în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Moldcargo” Societate pe Acțiuni suma de 259,38 de lei (două sute cincizeci și nouă de lei și treizeci și opt de bani) cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea recursului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic